

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Marian Kocon

w sprawie ze skargi B. H.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego z dnia 26 lipca 2007 r., sygn. akt I ACa (...)

wydanym w sprawie z powództwa B. H. - następcy prawnego zmarłej powódki I. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 września 2010 r.,
zażalenia powoda (skarżącego)

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie i nie obciąża skarżącego kosztami postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 22 lutego 2010 r. Sąd Apelacyjny odrzucił jako nieopłacone zażalenie powoda B. H. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 25 listopada 2009 r., którym Sąd odrzucił jego skargę o wznowienie postępowania.

Powołując się na uchwałę 7 sędziów SN z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (OSNC 2008, nr 11, poz. 122), Sąd Apelacyjny stwierdził w uzasadnieniu, że zwolnienie od kosztów sądowych przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym nie obejmuje

postępowania ze skargi o wznowienie tego postępowania. Podniósł następnie, że skoro sprawa, której dotyczy wniesiona przez powoda skarga o wznowienie postępowania została wszczęta przed 1 lipca 2009 r., to zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008 r. Nr 234, poz. 1571; dalej: „ustawa zmieniająca”), do postępowania wywołanego skargą miał zastosowanie uchylony art. 130² § 3 k.p.c. Zażalenie, od którego profesjonalny pełnomocnik nie uiszczył opłaty stosunkowej podlegało zatem odrzuceniu mimo błędnego wezwania przez Przewodniczącego do uiszczenia należnej opłaty.

Sąd Apelacyjny stwierdził ponadto, że wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przez reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika powoda bez oświadczenia, o którym mowa w art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j. t. Dz.U. 2010, nr 90, poz. 594 ze zm.; dalej: „u.k.s.c.”) podlegał zwrotowi na podstawie art. 102 ust. 4 u.k.s.c. i w konsekwencji zgodnie z art. 130 § 2 zd. 2 k.p.c. nie wywołał żadnych skutków. Zatem gdyby nawet uznać, że zażalenie nie podlegało odrzuceniu na podstawie art. 130² § 3 k.p.c., to podlegało ono odrzuceniu na podstawie art. 397 § 2 w zw. z art. 370 i 373 k.p.c. wobec bezskutecznego upływu terminu do uiszczenia opłaty.

W zażaleniu powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stanowisko Sądu Apelacyjnego, że zwolnienie od kosztów sądowych przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym nie obejmuje postępowania ze skargi o wznowienie tego postępowania należało zaaprobować. Pogląd ten, mimo że - wbrew twierdzeniu zawartemu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia - nie wynika wprost z uzasadnienia uchwały 7 sędziów SN z dnia 5 czerwca 2008 r., to jednak był prezentowany w innych orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. postanowienia SN: z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 98/07, niepubl; z dnia 14 marca 2007 r., I CZ 5/07, niepubl; z dnia 8 kwietnia 2009 r., V CZ 15/09, niepubl i z dnia 26 listopada 2009 r., III CZ 50/09, (OSNC 2010, nr 7-8, poz.112) i Sąd Najwyższy w obecnym składzie go podziela.

Błędny jest pogląd Sądu Apelacyjnego, że do wniesionego przez powoda zażalenia miał zastosowanie art. 130² § 3 k.p.c. uchylony przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy zmieniającej. Uznać należy, że postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania nie stanowi kontynuacji postępowania, którego skarga dotyczy, lecz jest nowym, odrębnym postępowaniem (zob. postanowienia SN: z dnia 7 kwietnia 2006 r., III CZ 13/06, OSNC 2006, nr 10, poz. 176 i z dnia 26 listopada 2009 r., III CZ 50/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 112). W konsekwencji w postępowaniach wszczętych w dniu 1 lipca 2009 r. lub później na skutek skargi o wznowienie postępowania nie może mieć zastosowania art. 130² § 3 k.p.c. (art. 8 ust. 1 ustawy zmieniającej).

W rozpatrywanym przypadku postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania zostało wszczęte po dniu 1 lipca 2009 r., prawidłowo zatem Przewodniczący wezwał do uzupełnienia braków złożonego zażalenia przez uiszczenie należnej od niego opłaty stosunkowej (por. będąca zasadą prawną uchwała 7 sędziów SN z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, BSN 2010. nr 6, s. 18). W terminie wyznaczonym do uzupełnienia braków powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, który jednak podlegał zwrotowi w myśl art. 102 ust. 4 u.k.s.c. z uwagi na niedołączenie do niego oświadczenia, o którym mowa w art. 102 ust. 2 u.k.s.c. Prawomocne zwrócenie wniosku spowodowało zniweczenie skutków procesowych związanych z jego wniesieniem (art. 130 § 2 k.p.c.), co prowadziło do odrzucenia zażalenia wobec bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego do uzupełnienia jego braków. Podkreślić należy, że jest to przypadek zasadniczo odmienny od sytuacji polegającej na zwrocie wniosku wniesionego razem z pismem nim objętym (por. m. in. postanowienia SN: z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 69/06, niepubl; z dnia 10 stycznia 2007, I CZ 123/06, niepubl; 12 października 2007 r., I PZ 20/07, OSNP 2008, nr 21-22, poz. 320). W momencie składania wniosku aktualny był już bowiem obowiązek uiszczenia od zażalenia należnej opłaty.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ oraz art. 102 i 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.